

PDW: Powieść kryminalna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	PDW: Powieść kryminalna
Kod przedmiotu	09.2--DiksD-Pdw:PK-S20
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr Aneta Narolska - prof. dr hab. Marta Ruszczyńska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest uzupełnienie i poszerzenie wiedzy z zakresu literatury XIX i XX wieku o powieść kryminalną; zapoznanie studentów z jej cechami, odmianami gatunkowymi; wskazanie kierunków rozwoju oraz pogłębienie umiejętności analityczno-interpretacyjnych uczestników kursu.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu literaturoznawstwa umożliwiająca interpretację tej odmiany powieści.

Zakres tematyczny

Przedmiot obejmuje wybrane powieści kryminalne XIX i XX wieku. Omówione zostaną początki gatunku, kierunki jego rozwoju oraz cechy strukturalne. Na wybranych przykładach ukazana zostanie estetyka polskiej powieści kryminalnej oraz jej związki z literaturą europejską.

1. Początki i tradycje powieści kryminalnej.
2. Pitaval i jego znaczenie.
3. Autorzy polskiej dziewiętnastowiecznej powieści kryminalnej.
4. Tradycja szlachecka - kryminał dworski.
5. W. Przyborski, czyli kryminał w cieniu historii.
6. H. Nagel i kryminał miejski.
7. Polski kryminał przełomu XIX i XX wieku.
8. Kryminał klasyczny "złotej ery".
9. Amerykański "czarny kryminał".
10. Polska powieść kryminalna w dwudziestolecie międzywojennym.
11. Powieść milicyjna w dobie PRL-u.
12. Przypadek Joanny Chmielewskiej i Joe Alexa.
13. Polski kryminał po roku 1989.
14. Kryminał szwedzki.
15. Zaliczenie przedmiotu.

Metody kształcenia

dyskusja, rozmowa nauczająca, klasyczna metoda problemowa.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolizacja efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student posiada uporządkowaną wiedzę na temat rozwoju powieści kryminalnej XIX i XX wieku.	• KEP1_W06	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • test	• Ćwiczenia

Opis efektu	Symbolle efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student postrzega i interpretuje powieści kryminalne w odpowiednim kontekście literackim i kulturowym oraz ma świadomość znaczenia dziewiętnastowiecznej powieści kryminalnej dla późniejszego rozwoju gatunku.	KFP1_U14	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - test	Ćwiczenia
Student potrafi efektywnie pracować w zespole jak też pod kierunkiem opiekuna naukowego.	KFP1_K03	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział, rozwiązanie testu sprawdzającego wiedzę. Na ocenę pozytywną składają się oceny cząstkowe:

1. Ocenę z aktywności studenta - dłuższe wypowiedzi, udział w dyskusji (60%);
2. Ocena z końcowego testu sprawdzającego (40%);

Literatura podstawowa

Powieści:

1. Alex Joe, *Zmącony spokój Pani Labiryntu*, Kraków 1975.
2. Christie Agata, *Pułapka na myszy*, przeł. A. Drakowska, Wrocław 2013.
3. Chłędowski Kazimierz, *Po nitce do kłębka. Powieść*, Kraków 1872.
4. Chmielewska Joanna, *Cale zdanie nieboszczyka*, Warszawa 2010.
5. Gardner E.S., *Aksamitne pazurki*, Warszawa 1978.
6. Kraszewski Józef Ignacy, *Sprawa kryminalna. Powiastka*, oprac. M. Rydlowa, Kraków 1987.
7. Nagiel Henryk, *Tajemnice Nalewek*, Warszawa 2013.
8. Nasielski Adam, *Alibi*, Warszawa 2013.
9. Patterson James, Marklund Liza, *Pocztówkowi zabójcy*, przekł. A. Szulc, Warszawa 2010.
10. Przyborski Walery, *Czerwona skrzynia*, Warszawa 2016.
11. Starostecki Tadeusz, *Plan Wilka*, Warszawa 2016.
12. Sue Eugène, *Tajemnice Paryża*, przekł. anonimowy, t. 1-2, Bydgoszcz 1990.
13. Tyrmand Leopold, *Zły*, Warszawa 2015.
14. Wroński M., *Kino Wenus*, Warszawa 2012.

Opracowania:

1. Adamiec Marek, „Cień wielkiej tajemnicy...” Norwid, Grabiński, Leśmian, Tyrmand, Mackiewicz, Herbert, Vincenz..., Gdańsk 1995 (tu rozdz. „Zły” Leopolda Tyrmanda czyli „koniec tajemnic Warszawy”).
2. Barańczak Stanisław, *Poetyka polskiej powieści kryminalnej*, „Teksty” 1973, nr 6, s. 63-82.
3. Cegielski Tadeusz, *Detektyw w krainie cudów. Powieść kryminalna i narodziny nowoczesności 1841-1941*, Warszawa 2015.
4. Czubaj M., *Etnolog w mieście grzechu. Powieść kryminalna jako świadectwo antropologiczne*, Gdańsk 2010.
5. *Kryminał. Między tradycją a nowatorstwem* (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego. Scripta Humana, t. 5), red. M. Ruszczyńska, D. Kulczycka, W. Brylla, E. Gazdecka, Zielona Góra 2016.
6. *Kryminał. Okna na świat* (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego. Scripta Humana, t. 9), red. M. Ruszczyńska, D. Kulczycka, W. Brylla, E. Gazdecka, Zielona Góra, 2017 .
7. *Literatura kryminalna. Na tropie źródeł*, red. A. Gemra, Kraków 2015.
8. *Literatura kryminalna. Śledztwo w sprawie gatunków*, red. A. Gemra, Kraków 2014.
9. Pastorska Jolanta, *Świat według Tyrmanda. Przewodnik po utworach fabularnych*, Rzeszów 2000.
10. Rogóż Jan, *Pitaval. Historie o zbrodniach i karach*, Kraków 2006.
11. Ruszczyńska Marta, *Polski kryminał i wiek XIX*, Zielona Góra 2019.
12. Siewierski Jerzy, *Powieść kryminalna*, Warszawa 1979.
13. Skotarczak Dorota, *Otwierać, milicjo! O powieści kryminalnej w PRL*, Szczecin-Warszawa 2019.
14. Stachura-Lupa Renata, *Detektyw Fryga na tropie: Henryk Nagiel „Tajemnice Nalewek” i „Sęp”, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Polonica” 2018, nr 4, s. 89-105.*
15. Stachura-Lupa Renata, *Pisać jak Gaboriau : o „Po nitce do kłębka” Kazimierza Chłędowskiego*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historicolitteraria” 2013, z. 13, s. 19-32.
16. Wróblewska Violetta, *Tendencje rozwojowe polskiej literatury kryminalnej po 1989 roku*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” nr 3323 („Literatura i Kultura Popularna”, t. 17), Wrocław 2011, s. 127-145.
17. Žižek Slavoj, *Logika powieści detektywistycznej*, „Pamiętnik Literacki” 1990, z. 3, s. 253-283.

Literatura uzupełniająca

Powieści:

1. Belmont Leo, *Sprawa przy drzwiach zamkniętych*, Warszawa 2012.
2. Collins Wilkie, *Księżycowy kamień*, przeł. J. Łoziński, Poznań 2013.
3. Gaboriau Émile, *Ajent policyjny*, Warszawa 1924.
4. Larsson Stieg, *Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet*, przeł. B. Walczak-Larsson, Warszawa 2009.
5. Wójt Albert, *Pan dyrektor jest zajęty*, Warszawa 1983.

Opracowania:

1. Caillois Roger, *Powieść kryminalna*, w: tegoż, *Odpowiedzialność i styl. Eseje*, wyb. M. Żurowski, wstęp J. Błoiński, Warszawa 1967, s.167-209.
2. Kraska Mariusz, *Prosta sztuka zabijania. Figury czytania kryminału*, Gdańsk 2013.

Uwagi

Jest to przedmiot opcjonalny, wybierany z oferty przedmiotów do wyboru Instytutu Filologii Polskiej; przedmiot zostanie uruchomiony w zależności od potrzeb i zainteresowania w danym semestrze studiów (na podstawie deklaracji studentów/elektronicznego wyboru przedmiotów).

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 13-05-2022 20:54)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ